

Pohjanmaan liiton lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hyväksytty

21.9.2020 Maakuntahallituksen puheenjohtajiston kokous

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sote-maakunnalla on mahdollisuus entistä paremmin vähentää terveys- ja hyvinvointieroja ja turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Pääministeri Marinin hallituksen ohjelman sote-uudistukselle asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi on Vaasan sairaanhoitopiirin johdolla aloitettu Pohjanmaan vapaaehtoisen hyvinvointikuntayhtymän valmistelu. Uusi kuntayhtymä, joka yhdistäisi sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut integroiduksi kokonaisuudeksi, aloittanee toimintansa 1.1.2022. Onkin tärkeää, että uusi sote-lainsäädäntö antaa mahdollisuuden kehittää sote-palveluista sellaiset, että ne mahdollisimman hyvin tukevat kunkin maakunnan väestön palvelutarpeita.

Hallituksen esitys sote-maakuntien perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä vaikuttaa tähän asti parhaalta pohjalta sote-palvelujen järjestämisen ja tuottamisen kannalta. Pohjanmaan maakunnan kannalta suuri haaste liittyy kuitenkin sote-maakuntien rahoituksen perusteisiin. Verrattuna muiden maakuntien tilanteeseen Pohjanmaalla väestö on suhteellisen tervettä. Pohjanmaan liiton mielestä lakiluonnoksessa ehdotettu rahoitusmalli ei ole missään nimessä hyväksyttävä. Sote-maakunnat tarvitsevat nopeasti käyttöönsä aidon maakuntaveron ja suoran verotusoikeuden, ja sote-maakuntien pääsy luottomarkkinoille investointien rahoittamiseksi tulee turvata.

Laki sote-maakuntien rahoituksesta ja erityisesti sen vahva painotus tarveperusteisuuteen ei ota huomioon sellaisia alueita, joissa väestö on saatu jo voimaan hyvin. Rahoituslakia tulee kehittää siten, että se vahvistaa tosiasiallista itsehallintoa ja kannustaa myös niitä maakuntia, joissa väestö voi hyvin, kehittämään edelleen hyvinvointia asukkailleen. Lainsäädännön on myös annettava sote-maakunnalle mahdollisuus vaikuttaa talouteen ja oman toimintansa organisointiin. Lisäksi sille tulee taata mahdollisuus tehdä investointeja. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen

pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Koska pelastuslakiin ehdotettavat muutokset eivät sisälly nyt lausuttavana olevaan esitykseen, kokonaiskuvan muodostaminen pelastustoimea koskevista muutoksista on vaikeaa. Pelastustoimen järjestämistä koskevat muutokset pelastuslakiin pitäisi pystyä käsittelemään samaan aikaan ja yhdessä muun sote-maakuntia koskevien säädösehdotusten kanssa.

Pelastustoimi on jo ”maakunnallistettu” vuonna 2004, eli pelastustoimen palvelujen tuottaminen on koottu nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin.

Keskitettyllä ohjauksella ja demokraattisella päätöksenteolla on mahdollista parantaa nykyisten pelastuslaitosten tuottamien palvelujen yhdenmukaisuutta. Tiettyjen toimintojen keskittäminen on tarkoituksenmukaista vain yhden tai muutaman sote-maakunnan hoidettavaksi. Keskitetty ohjaus voisi mahdollistaa esimerkiksi valtakunnallisen, alueellisten ja maakuntien tilanne- ja johtokeskusjärjestelmän toteuttamisen.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Kuten aikaisemmin sote-uudistusta koskevissa lausunnoissaan, Pohjanmaan liitto haluaa korostaa myös demokratian tärkeyttä uudistuksessa, jonka tulee ottaa huomioon kuntalaisten tasavertaiset mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon. Siten uudistuksen tulee olla yhteen sovitettu myös kunnallisen itsehallinnon ja perustuslain näkökulmasta. Uudistuksen on myös edistettävä asiakkaiden ja muiden asianosaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveyspalveluja tulee kehittää osallistamalla palveluiden käyttäjiä ja kehittämällä kuntalaisten kuulemismenetelmiä sekä hyödyntämällä kokemusosaamista. Sote-maakuntalain 5 lukuun kirjatut demokratiaa ja asukkaiden osallistumisoikeutta koskevat säännökset luovat Pohjanmaan liiton mielestä hyvän pohjan sekä edustukselliselle että suoralle demokratialle uudessa sote-maakunnassa.

Demokratian ja kansanvallan toteutuminen edellyttää kuitenkin esteetöntä, saavutettavaa, selkeää ja toimivaa viestintää. Viestinnän selkeys mukaan lukien esteettömyys erityyppisiä osallistumiskanavia käytettäessä tulee kirjata vahvemmin esityksessä siten, että ne tulevat myös tosiasiallisesti turvatuksi ja kirjatuksi sote-maakuntavaltuuston vahvistamassa maakuntastrategiassa osallistumismahdollisuuksia päätettäessä. Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien yhdenvertaisuus tulisi näkyä myös lakitasolla vrt. esityksen 32 § ja 33 §:n sääntelyn sisältö sekä osallistumistoimielinten erilainen toimivalta. Tätä edellyttää myös YK:n vammaisten henkilöiden yleissopimuksen 4.3 artikla.

Pohjanmaan liitto esittää, että sote-maakuntalakiluonnoksen luvussa 5 mainittujen vaikuttamistoimielinten lisäksi jokaiseen sote-maakuntaan tulee asettaa *järjestöneuvottelukunta* ennaltaehkäisevään työhön. Etenkin sote-järjestöjen merkitys hyvinvoinnin edistämässä on erittäin suuri, ja sote-maakunnassa on oltava rakenteet, jotka tukevat systemaattista ja tiivistä järjestöjen, yhdistysten ja julkisen sektorin yhteistyötä. Järjestöjen ja yhdistysten toiminnalla on suuri merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä ja ylläpitämisessä sekä sosiaalisen pääoman vahvistamisessa. Järjestöt ja yhdistykset tarjoavat väestölle monipuolisia palveluja ja lisäksi mahdollisuuden osallistua

vapaaehtoistyöhön. Järjestökentän rikkaus piilee sen mahdollisuudessa yhdistää vahva ammatillinen tieto ja kokemukseen perustuva tieto sekä työskennellä joustavasti sektorirajat ylittäen. Sote-maakuntien asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistää parhaiten se, että julkisen ja kolmannen sektorin palvelut toimivat sujuvasti yhteen ja muodostavat asiakkaalle yhtenäisen palvelukokonaisuuden ja -polun. Paras yhteistyö ja toiminnan tehokkuus saavutetaan, kun järjestöt ja yhdistykset ja niiden osaaminen otetaan mukaan jo palveluiden suunnitteluun. Yhdessä suunnittelemalla ja tekemällä tuetaan palveluiden kehittämistä, uudistetaan toimintatapoja ja hyödynnetään hyviä käytäntöjä.

Demokratiapoliittisen toimintaohjelman (2017—2019) mukaan maassamme demokratian heikkouksiksi katsotaan mm. osallistumisen ja yhteiskunnallisen kiinnostuksen vahva polarisoituminen muun muassa iän, koulutuksen, sosioekonomisen aseman ja asuinpaikan mukaan, äänestysaktiivisuuden eurooppalaisittain heikko taso, edelleen laskeva suunta ja nuorten vähäinen äänestysinto sekä suomalaisten heikko sisäisen kansalaispätevyyden tunne. Jotta sote-uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan, on tärkeää, että sote-maakuntalain mukaisten vaikuttamistoimielinten ja vähemmistökielilautakunnan toimintaan luodaan rakenteet ja selkeät toimintatavat. Lisäksi niiden toiminnan riittävä resursointi on välttämätöntä.

Kun digitaaliset osallistumis- ja vaikuttamismuodot yleistyvät ja palvelut siirtyvät yhä enemmän nettiin, on tärkeää kiinnittää huomiota myös niihin ryhmiin, joilla on heikommat edellytykset käyttää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia. Ikäihmisten ja taloudellisesti ja sosiaalisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuuleminen on entistä tärkeämpää.

Rahoitusmalli ei ole itsehallintoperiaatteiden mukainen, koska rahoitusmallia ja taloutta ohjaavat mekanismit rajoittavat sote-maakunnan itsehallintoa liikaa. Sote-maakunnilla on useita tehtäviä, jotka edellyttävät riittävää rahoitusta eikä yleiskatteellinen valtion rahoitus välttämättä riitä kyllin hyvin tällaisiin tehtäviin. Ongelmallisinta on se, että asukkaat eivät voi valitsemiensa edustajien kautta vaikuttaa siihen, paljonko sote-maakunnille osoitetaan rahoitusta. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseksi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Sote-maakuntalain 29 §:ssä säädettäisiin yleisestä sote-maakunnan asukkaiden palvelujen käyttäjien oikeudesta osallistua ja vaikuttaa sote-maakunnan toimintaan. Pohjanmaan liitto pitää lakiesityksen mukaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia monipuolisina ja kannatettavina. Viime kädessä sote-maakunnan valtuustolla tulee olla mahdollisuus päättää suoran demokratian käytännöistä. On kuitenkin tärkeää, että lain perusteluissa käydään läpi erilaisia suoran demokratian hyväksi koettuja osallistamis- ja vaikuttamistapoja ja määritellään vähimmäistaso, joka kussakin sote-maakunnassa tulee ottaa huomioon. Palvelukokonaisuuksien ja -polkujen suunnittelu parhaalla mahdollisella tavalla edellyttää käyttäjien ja muiden asianosaisten kuulemista. On tärkeää ottaa huomioon myös tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, kuten esitysluonnoksessa todetaan.

Sote-maakunnan vaikuttamistoimielimet

Sote-maakuntalain 32 §:ssä säädettäisiin sote-maakunnan vaikuttamistoimielimistä, jotka olisivat nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Nämä vaikuttamistoimielimet asettaisi sote-maakuntahallitus ja niiden jäsenet tulisi valita kuntalain 26–28 §:n mukaisten sote-maakunnan kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valittaisiin vähintään yksi edustaja. Maakuntien ja vaikuttamistoimielinten erilaisuuden takia on tarkoituksenmukaista, että niiden lopullisesta jäsenmäärästä, kokoonpanosta, valinnasta ja toimintatavoista päättää sote-maakunta. Esitysluonnos antaa hyvät mahdollisuudet kehittää vaikuttamistoimielinten toiminnasta sellaista, että se antaa lisäarvoa sote-

maakunnan toiminnan ja palveluiden kehittämiseksi. Toisaalta esimerkiksi vammaisneuvoston vaikuttamistoimielimen toimivaltaa on vahvistettava ja esitetystä tarkennettava, koska mahdollisuus tehdä aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja ei ole riittävä. Onkin tärkeää, että vaikuttamistoimielimille laaditaan toimintasäännöt ja niiden toiminnalle varataan riittävät määrärahat ja muut toimintaresurssit. Jotta vaikuttamistoimielinten päätökset pystytään ottamaan huomioon parhaalla mahdollisella tavalla, esitämme, että sote-maakunnan olisi nimettävä vastuuvastuuvalmistelijaksi, koska mielestämme sihteeri ei riitä. Pohjanmaan liitto myös esittää, että jokaiseen sote-maakuntaan tulee perustaa vammaisasiamiehen toimi. Mielestämme vaikuttamistoimielinten työn jatkuvuus ja uskottavuus edellyttävät lisäksi niiden toimikauden riittävää pituutta. Esitämme, että niiden toimikausi olisi valtuustokauden mittainen.

Esitämme myös, että toisin kuin esitysluonnoksessa todetaan, lakiin kirjataan velvoite siitä, että sote-maakuntahallituksen on hyväksyttävä vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Tämän lisäksi niiden tavoitteellisen työn varmistamiseksi on tarpeen, että sote-maakuntahallitus hyväksyy vaikuttamistoimielimille toimintasuunnitelman. Siinä päätettäisiin mm. vaikuttamistoimielimen toimintaa koskevat tavoitteet ja tehtävät, keskeiset toimintatavat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä kulloisenkin toimikauden osalta painopisteet toiminnalle.

Haluamme kiinnittää huomion myös säännöskohtaisiin perusteluihin, jotka koskevat vaikuttamistoimielinten kokouspalkkioita. Olemme samaa mieltä siitä, että kokouspalkkiot ja matkakorvaukset on perusteltua maksaa. Pidämme kuitenkin ristiriitaisena esitysluonnoksen periaatetta siitä, että vaikuttamistoimielinten jäsenet rinnastetaan palkkioiden ja korvausten osalta esitysluonnoksessa lautakuntien jäseniin. Tämä hämärtää lain lähtökohtaa, jonka mukaan lautakunnat ovat sote-maakunnan toimielimiä toisin kuin vaikuttamistoimielimet.

Demokratian ja kansanvallan toteutuminen edellyttää myös esteetöntä, saavutettavaa, selkeää ja toimivaa viestintää. Viestinnän selkeys mukaan lukien esteettömyys erityyppisiä osallistumiskanavia käytettäessä tulee kirjata esitykseen nykyistä vahvemmin siten, että ne tulevat myös tosiasiallisesti kirjatuksi sote-maakuntavaltuuston vahvistamaan maakuntastrategiaan osallistumismahdollisuuksia päätettäessä.

Kansalliskielilautakunta

Sote-maakuntalain 33 § koski kansalliskielilautakuntaa. Pykälän mukaan kaksikielisessä maakunnassa olevaan kansalliskielilautakuntaan valittaisiin jäseniksi sote-maakunnan kielivähemmistöön kuuluvia asukkaita edustavia henkilöitä. Säädös korvasi nykyisin erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) mukaisen lautakunnan, jonka tehtävänä on erikielisiä ja kaksikielisiä kuntia käsittävässä sairaanhoitopiirissä kehittää ja yhteen sovittaa kielellisen vähemmistön erikoissairaanhoidon sekä vähemmistön kielellä annettavaa terveydenhuoltohenkilökunnan koulutusta. Uuden lainsäädännön myötä kansalliskielilautakunnan tehtäväkenttä kattaisi erikoissairaanhoidolaissa tarkoitetun lautakunnan tehtävien lisäksi muutkin sote-maakunnan tehtävät.

Hallintoa järjestettäessä on välttämättä kiinnitettävä huomio myös siihen, että uudistuksella edistetään sekä ruotsin- että suomenkielisten mahdollisuuksia saada palvelut omalla kielellään yhtäläisin perustein: Perustuslain 17 §:n mukaan jokaisella on oikeus käyttää viranomaisessa asiassaan omaa kieltään. Tämä on erityisen tärkeää Pohjanmaan maakunnassa, jonka väestöstä ruotsia äidinkielenään puhuu 49,5 % ja suomea 43,7 %.

Väestörakenteen osalta Pohjanmaan erityispiirteenä on tasavahvan kaksikielisyyden lisäksi monikielisyys. Ruotsin ja suomen lisäksi maakunnassa puhutaan yli 100 muuta kieltä ja muunkielisen väestön osuus on 6,8 %.

Mielestämme sote-maakuntalakiluonnoksen 33 §:ään kirjattu kielellisen vähemmistön kansalliskielilautakunta ei luonnollisestikaan ole riittävä ratkaisu kielellisten oikeuksien takaamiseen Pohjanmaalla, jossa kielelliset olosuhteet ovat erityiset verrattuna muihin sote-maakuntiin. Lainsäädännön tulee vahvistaa kansalliskielten asemaa sote-maakunnassamme ja taata laadukkaat palvelut omalla kielellä. Lainsäätäjän tarkoituksena lienee kyseisellä lautakunnalla varmistaa kielellisen vähemmistön palveluiden saanti omalla äidinkielellään. Merkille pantavaa on, että Pohjanmaan sote-maakunnassa vähemmistön kieli on suomi. Tämän takia on tärkeää, että sote-maakuntalaki antaa mahdollisuuden Pohjanmaan sote-maakunnalle kehittää kansalliskielillä ja myös muilla kielillä annettavia palveluja, jotka vastaavat käyttäjien tarpeita.

On varsin huolestuttavaa, että vuosien 2004–2016 koskevan Kielibarometrin mukaan kielellisten oikeuksien toteutumisessa on suuria aluekohtaisia eroja. Ruotsinkielisiltä sosiaali- ja terveydenhuolto saa huonoimmat arviot Turunmaalla ja parhaimmat Pohjanmaalla. Koska uudistuksen myötä Pohjanmaan sote-maakunta kuuluisi Varsinais-Suomen sote-maakunnan vastuulla olevaan yhteistyöalueeseen Satakunnan sote-maakunnan kanssa (vrt. nykyiset erityisvastuualueet), tulee myös yhteistoiminta-alueen varmistaa toimivat ruotsinkieliset palvelut. Lainsäädännöllä ja sote-maakunnille myönnettävällä valtion rahoituksella on tarpeen tukea sote-maakuntien mahdollisuuksia kehittää palveluistaan parhaat mahdolliset. Kaksikielisyys ja monikulttuurisuus maksavat, ja tämän takia kaksikielisyyslisä on riittämätön Pohjanmaan sote-maakunnan osalta.

Pohjanmaan liitto esittää, että sote-maakuntalakiluonnoksen luvussa 5 mainittujen vaikuttamistoimielinten lisäksi jokaiseen sote-maakuntaan tulee asettaa *järjestöneuvottelukunta* ennaltaehkäisevään työhön. Etenkin sote-järjestöjen merkitys hyvinvoinnin edistämässä on erittäin suuri, ja sote-maakunnassa on oltava rakenteet, jotka tukevat systemaattista ja tiiviistä järjestöjen, yhdistysten ja julkisen sektorin yhteistyötä. Järjestöjen ja yhdistysten toiminnalla on suuri merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä ja ylläpitämisessä sekä sosiaalisen pääoman vahvistamisessa. Järjestöt ja yhdistykset tarjoavat väestölle monipuolisia palveluja ja lisäksi mahdollisuuden osallistua vapaaehtoistyöhön. Järjestökentän rikkaus piilee sen mahdollisuudessa yhdistää vahva ammatillinen tieto ja kokemukseen perustuva tieto sekä työskennellä joustavasti sektorirajat ylittäen. Sote-maakuntien asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistää parhaiten se, että julkisen ja kolmannen sektorin palvelut toimivat sujuvasti yhteen ja muodostavat asiakkaalle yhtenäisen palvelukokonaisuuden ja -polun. Paras yhteistyö ja toiminnan tehokkuus saavutetaan, kun järjestöt ja yhdistykset ja niiden osaaminen otetaan mukaan jo palveluiden suunnitteluun. Yhdessä suunnittelemalla ja tekemällä tuetaan palveluiden kehittämistä, uudistetaan toimintatapoja ja hyödynnetään hyviä käytäntöjä.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei kantaa x

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei x
- ei kantaa

Lakiluonnos merkitsee merkittävää ohjauksen keskittymistä valtiolle. Rahoitusmalli ja talouden ohjausmekanismit rajoittavat sote-maakunnan itsehallintoa liian paljon. Jotta säädösluonnokset olisivat perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 26/2017 mukaisia, tulee niiden vahvistaa sote-maakuntien itsehallintoa etenkin huomioon ottaen talous, rahoitus ja lainanotto. Sote-maakuntalain 3 luvun säädösten tulee antaa sote-maakunnalle mahdollisuus hyväksyä omat investointinsa. Valtion seurannan ja ohjauksen tulee olla vain neuvoa-antavaa ja ohjeellista. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella. Lailla tulee edistää sote-maakunnan itsehallintoa ja sen päätöksentekoa kuntalaisiin päin. Laki sote-maakuntien rahoituksesta ja erityisesti sen vahva painotus tarveperusteisuuteen eivät ota huomioon sellaisia alueita, joissa väestö on saatu jo voimaan hyvin. Rahoituslakia tulee kehittää siten, että se vahvistaa tosiasiallista itsehallintoa ja kannustaa myös niitä maakuntia, joissa väestö voi hyvin, kehittämään edelleen hyvinvointia asukkailleen.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei x
- ei kantaa

Rahoitusmallia ja taloutta ohjaavat mekanismit rajoittavat sote-maakunnan itsehallintoa liikaa. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella. Perustuslakivaliokunta on aikaisemmin ilmaissut näkökantansa, jonka mukaan kuntien itsehallintoon liittyviä periaatteita tulee soveltaa myös maakuntiin, kuitenkin niiden erityispiirteet huomioon ottaen. Sote-maakuntien rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, ja niiden mahdollisuutta lainanottoon on rajoitettu. Jotta säädösluonnokset vastaisivat perustuslakivaliokunnan lausuntoa 26/2017, tulee niiden sisältää nykyistä enemmän sote-maakuntien itsehallintoa vahvistavia tunnusmerkkejä, jotka liittyvät etenkin talouteen, rahoitukseen ja lainanottoon. Sote-maakunnat tarvitsevat nopeasti käyttöönsä aidon maakuntaveron ja suoran verotusoikeuden, ja sote-maakuntien pääsy luottomarkkinoille investointien rahoittamiseksi tulee turvata.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista

-

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Lakiesitys ei ota riittävästi huomioon tulevaa kuntien kattavaa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä, joten tätä on vielä tarpeen selkiyttää lainsäädännössä. Sote-uudistuksen toteutuessa kunnilla on jatkossakin oltava tietous hyvinvointia ja terveyttä edistävästä asioista. Kunnat vastaavat tulevaisuudessakin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja lisäksi myös useiden lakisääteisten ja vapaaehtoisten suunnitelmien ja strategioiden valmistelusta, kuten myös esimerkiksi maahanmuuttajien kotouttamisesta ja työllisyyden edistämisestä. Lakiluonnoksia tulee täydentää säädöksillä, jotka koskevat sote-maakunnan ja kuntien rajapintayhteistyötä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Järjestämislain 6 ja 7:ssä säädettäisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Pohjanmaan liiton mielestä on tärkeää, että lait edistävät kuntien, järjestöjen ja sote-maakuntien mahdollisuuksia edistää hyvinvointia ja terveyttä. Tämä edellyttää vakiintuneita toimintatapoja ja rakenteita niin kunnissa kuin sote-maakunnassakin. Kuten järjestämislain 7 §:ssä todetaan, on tärkeää, että sote-maakunta toimii yhteistyössä kuntien kanssa.

Pohjanmaan liitto esittää, että sote-maakuntalakiluonnoksen luvussa 5 mainittujen vaikuttamistoimielinten lisäksi jokaiseen sote-maakuntaan tulee asettaa järjestöneuvottelukunta ennaltaehkäisevään työhön. Etenkin sote-järjestöjen merkitys hyvinvoinnin edistämisessä on erittäin suuri, ja sote-maakunnassa on oltava rakenteet, jotka tukevat systemaattista ja tiiviistä järjestöjen, yhdistysten ja julkisen sektorin yhteistyötä. Järjestöjen ja yhdistysten toiminnalla on suuri merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden

edistämisessä ja ylläpitämisessä sekä sosiaalisen pääoman vahvistamisessa. Järjestöt ja yhdistykset tarjoavat väestölle monipuolisia palveluja ja lisäksi mahdollisuuden osallistua vapaaehtoistyöhön. Järjestökentän rikkaus piilee sen mahdollisuudessa yhdistää vahva ammatillinen tieto ja kokemukseen perustuva tieto sekä työskennellä joustavasti sektorirajat ylittäen. Sote-maakuntien asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistää parhaiten se, että julkisen ja kolmannen sektorin palvelut toimivat sujuvasti yhteen ja muodostavat asiakkaalle yhtenäisen palvelukokonaisuuden ja -polun. Paras yhteistyö ja toiminnan tehokkuus saavutetaan, kun järjestöt ja yhdistykset ja niiden osaaminen otetaan mukaan jo palveluiden suunnitteluun. Yhdessä suunnittelemalla ja tekemällä tuetaan palveluiden kehittämistä, uudistetaan toimintatapoja ja hyödynnetään hyviä käytäntöjä.

On välttämätöntä, että sote-maakunta ja siihen kuuluvat kunnat tekevät yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, mikä edellyttää hyvin toimivia yhteistyörakenteita. Väestön hyvinvoinnin, terveyden ja mielenterveyden edistäminen ja hyvinvointierojen kaventaminen luovat pohjan tasalaatuisten sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämiseksi. Lisäksi uudistuksen vahvana tavoitteena tulee olla perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon perustason toiminnan vahvistaminen ja tukeminen, jotta ehkäistään sosiaaliset ja terveydelliset ongelmat. Pohjanmaan liiton mielestä sote-maakuntien rahoitusta koskevaa lakia tulee muuttaa siten, että sekä kunnille että sote-maakunnille varataan riittävä valtion rahoitus ja muut resursointi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Tämä on tärkeää, koska juuri toimiva horisontaalinen työ on suurelta osin edellytys sote-uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutumiseksi. Lakiesitys ei ota riittävästi huomioon tulevaa kuntien kattavaa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä, joten tätä on vielä tarpeen selkiyttää lainsäädännössä.

Lisäksi Pohjanmaan liitto haluaa nostaa esille kulttuurihyvinvoinnin huomioimisen sote-lainsäädännössä. Lakiluonnos ei valitettavasti tunnista sanana/käsitteenä kulttuurihyvinvointia, vaikka taiteen ja kulttuurin merkitys hyvinvoinnin edistämässä on viimeisimpien vuosien aikana noussut vahvasti esille sekä valtakunnallisissa suosituksissa että lainsäädännössä ja kansainvälisissä tutkimuksissa (ks. [WHO:n koontiraportti](#)). Mielestämme terveyttä ja hyvinvointia pitää tarkastella lääketieteellisen tiedon lisäksi terveyden kulttuuristen kontekstien valossa eli huomioimalla, miten arvojärjestelmät, traditiot ja uskomukset vaikuttavat niin positiivisesti kuin negatiivisestikin terveyteen ja hoitokäytäntöihin. Nyt sote-maakunnan indikaattoreissa näkökulma on liian kapea-alainen, ja tämän takia hyvinvoinnin ja terveyden indikaattoreissa tulee huomioida liikunnan lisäksi kulttuurihyvinvoinnin näkökulma eli kulttuuriin ja taiteisiin osallistumisen vaikutus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Kulttuurihyvinvointi pitää huomioida terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja terveystalvelujärjestelmässä niin kunnissa kuin sote-maakunnissakin. Myös kulttuurihyvinvointi tulee ottaa mukaan kunkin sote-maakunnan ja sen toimialueen kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteissa. Kansallinen suositus taiteen ja kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa – mukaan lukien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – tulee ottaa huomioon rakennettaessa sote-maakuntien toimintaa. Sote-uudistuksen on vahvistettava yhteiskunnallista elinvoimaa.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- o kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Tavoitteenamme on, että Pohjanmaan asukkaille järjestetään riittävät ja välttämättömät sosiaali- ja terveystyöpalvelut yhdenvertaisesti ja heille turvataan kuntalaisten oikeus lähipalveluihin ja kattaviin päivystyspalveluihin. Pidämme tärkeänä, että uudistus edistää demokratiaa ja ottaa huomioon kielelliset olosuhteet sekä ruotsin- että suomenkielisten asukkaiden kielelliset oikeudet. Palveluiden saavutettavuudelle lisähaasteita asettavat mm. Pohjanmaan saaristo- ja maaseutualueet.

Haluamme korostaa myös yritysten merkitystä palveluiden tuottamisessa. On tärkeää, että palvelutuotantoa voidaan täydentää yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavilla palveluilla. Yritysten ja julkisen palvelutuotannon kumppanuutta on vahvistettava entisestään. Uudistuksen valmistelussa on tarpeen luoda menettelyt ja edellytykset, jotka turvaavat myös järjestöjen ja yhdistysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet tarjota palveluja.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin x
- ei
- ei kantaa

Sote-järjestämislain 37 §:ssä säädettäisiin kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä. Eesityksen mukaan ”Kaksikielisten sote-maakuntien on sovittava keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta ruotsin kielellä annettavien sosiaali- ja terveystalvelujen toteuttamisessa, kun se on välttämätöntä tai tarpeellista ruotsinkielisten palvelujen edellyttämän osaamisen, palvelujen saatavuuden tai laadun varmistamiseksi taikka asiakkaiden kielellisten oikeuksien varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella.”

Sote-järjestämislain pykälät, jotka koskevat ruotsinkielisten palveluiden kehittämisen tukemista (31 §) ja kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyötä (37 §) sekä myös pykälää 42 ”viranomaisten

välinen yhteistyö” ja 43 ”ohjaus- ja valvontakäynnit”, luovat pohjan vaativille palveluille, jotka tulee turvata myös ruotsinkielisinä. Lailla tulee säätää entistä selkeämmin, että erityisesti vaativat palvelut ja sellaiset palvelut, joita käyttävät vain harvat asiakkaat, edellyttävät keskitettyjä ruotsinkielisiä palveluja. Tämä koskee erityishuoltoa, jota Kårkulla samkommun nykyisin tarjoaa. Toiminnan hajautus johtaa pienten tarvitsijaryhmien hoidossa välttämättömien voimavarojen jakautumiseen. Lisäksi on tärkeää, että keskitetyt palvelut voivat käsittää tulevaisuudessa myös muita kuin nykyisiä Kårkulla samkommunin palveluja. Lainsäädäntöön tarvitaan pakottavat säädökset, jotka turvaavat sekä kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyön että välttämättömät keskitetyn toiminnan tuotantoyksiköt.

Manner-Suomessa vain Pohjanmaan sote-maakunta on enemmistöltään ruotsinkielinen. Tämän takia on luonnollista, että Pohjanmaan sote-maakunta nimetään tukemaan ruotsinkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa (vrt. sote-järjestämislaki 31 §) ja sille annetaan tehtäväksi järjestämislain 37 §:n mukaisesti vastata kaksikielisten sote-maakuntien keskinäistä yhteistyötä koskevan sopimuksen laatimisen koordinoimisesta. Toimintaan tulee osoittaa myös riittävä rahoitus.

Onnistunut kaksikielinen toiminta Vaasan keskussairaalassa perustuu henkilöstön kaksikielisyyteen ja siihen, että arjessa käytetään molempia kieliä tasaisesti. Pohjanmaan maakunnalla on kaksikielisistä maakunnista parhaat edellytykset tuottaa palveluja molemmilla kotimaisilla kielillä ja tukea kansallisesti muita maakuntia ruotsinkielisissä palveluissa ja laajasti viranomaistehtävissä.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Manner-Suomessa vain Pohjanmaan sote-maakunta on enemmistöltään ruotsinkielinen. Tämän takia on luonnollista, että Pohjanmaan sote-maakunta nimetään tukemaan ruotsinkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa (vrt. sote-järjestämislaki 31 §) ja sille annetaan tehtäväksi järjestämislain 37 §:n mukaisesti vastata kaksikielisten sote-maakuntien keskinäistä yhteistyötä koskevan sopimuksen laatimisen koordinoimisesta. Toimintaan tulee osoittaa myös riittävä rahoitus.

Onnistunut kaksikielinen toiminta Vaasan keskussairaalassa perustuu henkilöstön kaksikielisyyteen ja siihen, että arjessa käytetään molempia kieliä tasaisesti. Pohjanmaan maakunnalla on kaksikielisistä maakunnista parhaat edellytykset tuottaa palveluja molemmilla

kotimaisilla kielillä ja tukea kansallisesti muita maakuntia ruotsinkielisissä palveluissa sekä laajasti viranomaistehtävissä.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Uudistuksen tavoitteiden toteutumisen ja pitkäjänteisen vaikuttavuuden, laadun ja kustannustehokkuuden varmistaminen edellyttävät sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus, koulutus- ja kehittämistoiminnan rakenteiden ja resurssien turvaamista sote-maakunnassa. Kuntien asukkaat ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat tarvitsevat yhdenvertaisesti laadukkaita palveluja. Sote-maakuntien systemaattisen, ennakoivan kehittämistyön ja osaamisen uudistamiseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon integraation toteutumiseksi tarvitaan nykyistä monipuolisempaa tietopohjaa, tiedon integraatiota ja tiedolla johtamista. Tämä edellyttää riittävät voimavarat maakunnan perusrahoitukseen suunnattavaksi tietojärjestelmiin, tietojohtamiseen sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen asiakaslähtöinen ja osallisuutta vahvistava kehittäminen, painopisteen siirto ehkäisevään työhön, eheiden palveluprosessien- ja kokonaisuuksien muodostaminen perus- ja erityistason sosiaali- ja terveydenhuollon yhteen sovittamisessa edellyttävät sote-maakunnan kestäväää kehittämisrakennetta ja toimintaa. Sote-maakunnan tulee turvata jokaisen yhdistyvän palvelualueen ja tieteenalan tutkimuksen ja kehittämisen huomioon ottaminen sote-palvelujen kehittämistoiminnassa. Näin palvelut eivät vain sulaudu tai imaise muiden toimintoja ja resursseja kokonsa tai suuren erityisosaamisensa perusteella.

Sopimusperusteisen yhteistyön ja organisoitumisen tulee olla mahdollista myös lähimaakuntien kesken sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistoiminnassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietopohja, palvelujen vaikuttavuuden seuranta, arviointi ja ohjaus vaativat kattavaa ja laadukasta tutkimustietoa palveluista ja siihen perustuvaa kehittämistä. Sosiaalialan osaamiskeskukset (Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001) ovat palvelleet pitkään kuntien sosiaalihuollon kehittämistyötä, palvelujen, asiakastyön ja sen osaamisen sekä tietoperustan kehittämistä. Ne ovat toimineet myös sote-maakuntaudistuksen ja hallituksen kärkihankkeiden valmistelun ja toimeenpanon tukena sekä välittäneet vastavuoroisesti tietoa paikallisen, alueellisen ja kansallisen kehittämistoiminnan vuorovaikutuksessa. Osaamiskeskukset ovat toimineet yhteistyössä sairaanhoitopiiriin ja niiden perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa. Jatkossa olisi hyvä päästä aitoon rinnakkaiseen yhdessä tekemisen toimintakulttuuriin, jolla varmistetaan sote-maakuntien tavoitteiden saavuttamista. Kehittämisrakenteiden osalta onkin olennaista selkeyttää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan ja perusterveydenhuollon kehittämisyksikkötoiminnan sääntely ja siihen liittyvä resursointi sote-maakunnassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä sote-maakuntien muodostamien yhteistyöalueiden laajuinen kehittämistoiminta on myös merkittävä mahdollisuus uudistaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Lakipykäliin tulee saada tarkempi määrittely sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen rakenteiden välttämättömyydestä erikseen maakuntatasolla ja yhteistyöaluetasolla, jolloin myös sosiaalihuollon kehittämisen tulevaisuus olisi varmemmalla pohjalla. Sosiaalihuollon ja sosiaalityön kehittäminen ei voi olla vain yhteistyöaluetasoisista. Kaikilla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuuta kantavilla maakunnilla ei kuitenkaan ole välttämättä kehittämistyön erityisasiantuntemusta ja mahdollisuuksia laaja-alaisen tutkimuksen toteuttamiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa ja erityisesti sosiaalityössä. Sosiaalihuollon ja sosiaalityön tutkimuksen ja terveydenhuollon tutkimusrahoituksen jatkuvuuden varmistaminen on välttämätöntä maakunnan toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi ja kustannuskehityksen hillitsemiseksi.

Lakiluonnoksen sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminnasta sote-maakunnassa edellyttää rakenteiden ja resursoinnin varmistamista koko maan yhtenäisesti kattavaan, kestäväan ja vaikuttavaan kehittämisrakenteeseen. Erityisesti sosiaalihuollon aseman ja resursoinnin turvaaminen muodostuvissa sote-rakenteissa vaatii myös valtakunnallista ohjausta.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

-

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin

- ei pääosin x
- ei
- ei kantaa

Ehdotetussa lainsäädännössä korostetaan sote-maakunnan järjestämisvastuun tärkeyttä ja selkeyttä. Pelastustoimen osalta valtion ohjausta tiukennetaan huomattavasti nykyisestä sekä talousohjauksella että sisäministeriön substanssiohjauksella. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

Neuvottelumekanismi (pelastustoimen järjestämislaki 10 §) yhdistettynä valtioneuvoston nelivuotisiin tavoitteisiin (8 §) ja aluehallintovirastolle annettaviin vuosittaisiin selvityksiin (13 §) tekee neuvottelu-, arviointi-, seuranta- ja valvontamekanismista epäselvän ja tuntuu aiheuttavan päällekkäistä työtä.

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Selkeä synergiaetua saavutetaan yhdistämällä sosiaali, terveys- ja pelastustoimi samaan organisaatioon ja aluejakoon.

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

-

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Manner-Suomessa vain Pohjanmaan sote-maakunta on enemmistöltään ruotsinkielinen. Tämän takia on luonnollista, että Pohjanmaan sote-maakunnalle annetaan vastuu yhteistyöstä Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kanssa.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Rahoitus

Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana sitä, että rahoitustarpeen määrittelyssä huomioidaan asukasmäärä (65 %) ja asukastiheys (5 %), mutta riskikertoimen (30 %) muodostamisessa on mielestämme vielä tarkennettavaa. Riskikertoimen määrittämisessä käytettävien tietojen osalta pitää huomioida alueeseen kohdistuvat muutokset, koska tulos ei anna mielestämme oikeata kuvaa Pohjanmaan riskitasosta. Pohjanmaan luku on 19, maan kolmanneksi pienimmän keskiarvon ollessa 23. Toisaalta Keski-Pohjanmaalla vastaava luku on valtakunnan korkein 42. Kriteereitä tulee tarkastella uudelleen. Pohjanmaan osalta pelastustoimen uudistus on erilainen kuin pääosin muiden tulevien sote-maakuntien tai nykyisten pelastuslaitosten kannalta. Pohjanmaan sote-maakunnan pelastustoimen vastuulle on siirtymässä Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen alueelta kolme kuntaa, jotka ovat Pietarsaari, Luoto ja Kruunupyö. Uudistuksen valmistelussa ja rahoituksessa tuleekin ottaa huomioon myös tämä aluejaon muuttumiseen liittyvä Pohjanmaan erityispiirre.

Rahoituksen riittävyys pelastustoimen osalta on kriittinen. Liitteessä on esitetty laskelmia, joiden lähtötaso ei riitä nykyisten kustannusten kattamiseen. Pelastustoimessa on merkittäviä rahoituksen korotuspaineita, jotka johtuvat mm. paloasemaverkoston saneeraustarpeista, lisääntyvistä ICT-kustannuksista, lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Rahoitusmekanismia ei ole avattu sen tarkemmin YTA-alueille koottavien keskitettyjen palveluiden eikä valtion ohjaus- ja valvontamekanismien osalta. Näiden toimintojen osalta on tärkeää tarkentaa järjestämisen ja taloudellisten vastuiden jakautumista niistä annettavissa laki- ja asetusteksteissä. Sote-maakunnat vastaavat järjestämisestä omalla alueellaan. Siksi on huolehdittava, että rahoitus riittää paitsi muiden tuottamiin palveluihin myös oman toiminnan järjestämiseen.

Oma erillinen haasteensa on toiminnan kehittäminen ja vastaaminen palvelutarpeen muutoksiin. Investointien rahoitukseen ja muutosten edellyttämien kustannusten kattamisen varmistamiseen on rakennettu erinomaisen byrokraattinen ohjaus- ja neuvottelumekanismi, joka ei välttämättä kuitenkaan rahoituksen yleiskatteellisuuden vuoksi kohdenna tilanteen korjaamiseen.

Yhdyspinnat kunnan kanssa

Tässä merkittävin muutos on se, että alueen kunnilla ei käytännössä ole mitään roolia palvelutasopäätösmekanismissa. Toki tulevalla itsehallinnollisella sote-maakunnalla on mahdollisuus huomioida asiakäsittelyssä myös alueen kunnat, mutta juridista velvollisuutta siihen ei ole. Sote-maakuntalain 14 §:ää on tarpeen täydentää tältä osin.

Pelastuslaitos on huolehtinut yhdessä kuntien kanssa alueelliseen varautumiseen liittyvistä asioista, jotka koskevat mm. häiriötilanteiden hallintaa. Valmiuslainsäädännön ja pelastuslain perusteella kunnilla on merkittävä rooli väestönsuojelussa pelastustoimen kanssa. Tämän jatkuminen on yhteiskunnallisesti ja kokonaisturvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- Kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Toisin kuin useissa muissa maakunnissa, Pohjanmaalla keskeisten sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen toimirajat poikkeavat Pohjanmaan maakunnan alueesta ja siten myös tulevan sote-maakunnan alueesta. Toisaalta Pohjanmaalla sote- ja pelastustoimen toimijoita on useita. Tilannetta selkeyttää seuraava: Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta uudistus koskee Vaasan keskussairaala ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysterveystoimintayhtymää (Soite) sekä neljää perusterveydenhuollon yhteistyöorganisaatiota (Mustasaaren ja Vöyrin perusterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Pietarsaaren seudun yhteistoiminta-alue, Rannikko-Pohjanmaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon kuntayhtymä ja Vaasa–Laihia-yhteistoiminta-alue). Vaasan sairaanhoitopiiri on osa Turun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualue (TYKS-erva). Kårkulla samkommun ja Eskoon sosiaalipalvelun kuntayhtymä puolestaan antavat sosiaalihuollon erityispalveluja. Pohjanmaalla on myös kaksi pelastuslaitosta: Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos sekä Pohjanmaan pelastuslaitos, jotka tuottavat ensihoitopalvelua yhteistyössä Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa.

Huomion arvoista on myös se, että hallitusohjelman sote-uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi Vaasan sairaanhoitopiiriin johdolla on aloitettu Pohjanmaan vapaaehtoisen hyvinvointikuntayhtymän valmistelu. Uusi kuntayhtymä, joka yhdistäisi sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut integroiduksi kokonaisuudeksi, aloittanee toimintansa 1.1.2022.

Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä uudistuksen pääperiaatetta, jonka mukaan sote-alueet muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Tämä malli vahvistaa mielestämme parhaiten resurssipohjaa ja mahdollistaa eri tarpeisiin sovitettuja ja paikallislähtöisiä ratkaisuita mm. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi.

Pohjanmaan liiton mielestä on äärimmäisen tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus varmistaa myös jatkossa Pohjanmaan maakunnan vakaan kehityksen sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Sote-uudistus tulee nähdä osana maakuntien ja kuntien elinvoiman vahvistamista.

Olemme erittäin huolissamme siitä, mikäli sote-uudistuksen lainsäädäntö heikentää Kruunupyyn kunnan ja muiden vastaavassa tilanteessa olevien kuntien mahdollisuuksia käyttää sosiaali- ja terveystalouksia joustavasti sote-maakunnan rajoista riippumatta. Tällä hetkellä Kruunupyy kuuluu Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouksuntayhtymään (Soite) eikä Vaasan sairaanhoitopiiriin. Kunta kuuluu vanhastaan Pohjanmaan maakuntaan, sillä yhdistävinä tekijöinä toimivat ruotsin kieli, kulttuuri, elinkeinorakenne ja identiteetti. Pohjanmaan liitto korostaa, että on tärkeää, että Kruunupyyn kunta kuuluu Pohjanmaan sote-alueeseen ja pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti perustettavaan monialaiseen Pohjanmaan maakuntaan.

Mielestämme sote-uudistus ei saa käytännössä johtaa maakuntajaon muutoksiin. Säädöksiin on luotava joustavat menettelyt sen turvaamiseksi, että kukin sote-maakunta voi järjestää sote-palvelut joustavasti alueensa kunnissa, myös niissä tapauksissa, joissa palvelut tuottaa toinen sote-maakunta näiden sote-maakuntien keskinäiseen sopimukseen perustuen. Kuntalaisilla on oltava mahdollisuus käyttää palveluja sote-maakunnan rajoista huolimatta ja pelkästään sen takia, että heille turvataan kielelliset oikeudet.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- kyllä x
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Hallituksen esityksen mukaan Pohjanmaan sote-maakunnan toimialueeseen kuuluu 14 kuntaa (Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Laihia, Luoto, Maalahti, Mustasaari, Närpiö, Pedersöre, Pietarsaari, Uusikaarlepyy, Vaasa ja Vöyri). Sote-maakunnan toimialue olisi siten yhtäläinen maakuntajakolain (1159/1997) mukaisen Pohjanmaan maakunnan alueen kanssa, koska nykyisin Pohjanmaan maakuntaan kuuluva Isonkyrön kunta siirtyy 1.1.2021 Etelä-Pohjanmaan maakuntaan. Merkille pantavaa on kuitenkin se, että *keskeisten viranomaisten toimirajat poikkeavat*

Pohjanmaan maakunnan alueesta ja siten myös tulevan sote-maakunnan alueesta. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimialue kattaa Pohjanmaan lisäksi Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat. Toisaalta Pohjanmaan ELY-keskus toimii sekä Pohjanmaalla että Keski-Pohjanmaalla. Myös Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialue kattaa Pohjanmaan lisäksi muita maakuntia. Pohjanmaalla on myös kaksi pelastuslaitosta: Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos sekä Pohjanmaan pelastuslaitos, jotka tuottavat ensihoitopalvelua yhteistyössä Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa.

Pohjanmaan liitto pitää kuitenkin tärkeänä uudistuksen lähtökohtaa, jonka mukaan sote-maakunnat muodostetaan pääosin nykyisen maakuntajaon pohjalta. Se on paras periaate myös aluehallinnon kehittämiseksi, jotta uudistus tukee esimerkiksi Pohjanmaan elinkeinoelämän erityispiirteitä ja alueellista kehittämistyötä. Pohjanmaan liiton mielestä on äärimmäisen tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus varmistaa myös jatkossa Pohjanmaan maakunnan vakaan kehityksen sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. *Sote-uudistus tulee nähdä osana maakuntien ja kuntien elinvoiman vahvistamista.*

Olemme erittäin huolissamme siitä, mikäli sote-uudistuksen lainsäädäntö heikentää Kruunupyyn kunnan ja muiden vastaavassa tilanteessa olevien kuntien mahdollisuuksia käyttää sosiaali- ja terveystalvija joustavasti sote-maakunnan rajoista riippumatta. Tällä hetkellä Kruunupyy kuuluu Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvija kuntayhtymään (Soite) eikä Vaasan sairaanhoitopiiriin. Kunta kuuluu vanhastaan Pohjanmaan maakuntaan, sillä yhdistävinä tekijöinä toimivat ruotsin kieli, kulttuuri, elinkeinorakenne ja identiteetti. Pohjanmaan liitto korostaa, että on tärkeää, että Kruunupyyn kunta kuuluu Pohjanmaan sote-alueeseen, pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti perustettavaan monialaiseen Pohjanmaan maakuntaan ja nykyisen maakuntajakolain mukaiseen Pohjanmaahan. Mielestämme sote-uudistus ei saa käytännössä johtaa maakuntajaon muutoksiin. Säädöksiin on luotava menettelyt sen turvaamiseksi, että kukin sote-maakunta voi järjestää sote-palvelut joustavasti alueensa kunnissa, myös niissä tapauksissa, että palvelut tuottaisi toinen sote-maakunta näiden sote-maakuntien keskinäiseen sopimukseen perustuen.

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilta olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan
- ei kantaa x

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin

kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin x
- ei
- ei kantaa

Pohjanmaan liiton mielestä valtion tulee kantaa riskit, jotka liittyvät kiinteistöihin, joita kunnat ja sote-maakunnat eivät enää uudistuksen myötä tarvitse. Tämä tulee ottaa huomioon voimaanpanolain 21 ja 24 §:ssä.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosäntely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva säntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Pykälässä säädettäisiin nykyisen Kärkulla samkommunin toiminnan jakamisesta ja jatkamisesta kaksikielisten sote-maakuntien toimintana. Uudistuksen seurauksena Kärkulla

samkommunin toiminta omana erillisenä kuntayhtymänään lakkaisi. Lainsäädännön tulee turvata molemmilla kansalliskielillä kehitysvammahuollon palvelut. Pohjanmaan liitto haluaa esittää myös huolensa ruotsinkielisten kehitysvammahuollon palveluiden järjestämisestä tulevaisuudessa. On välttämätöntä, että lailla veloitetaan kaksikieliset maakunnat tekemään järjestämislain 37 §:n mukainen sopimus ja siirtymäkautta koskevat säännökset, kuten esitysluonnokseen on kirjattu.

Katsomme myös, että suomenkielisten kehitysvammahuollon palveluiden kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota. Myös niissä on ylimaakunnallisia toimijoita, ja uhkana on, että erityisosaamista ei saada tasaisesti eri maakuntiin, kun henkilökuntaa ja omaisuutta jaetaan.

Sote-järjestämislain pykälät, jotka koskevat ruotsinkielisten palveluiden kehittämisen tukemista (31 §) ja kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyötä (37 §), luovat pohjan vaativille palveluille, jotka tulee turvata myös ruotsinkielisinä. Lailla tulee säätää entistä selkeämmin, että erityisesti vaativat palvelut ja sellaiset palvelut, joita käyttävät vain harvat asiakkaat, edellyttävät keskitettyjä ruotsinkielisiä palveluja. Tämä koskee erityishuoltoa, jota Kårkulla samkommun tarjoaa. Toiminnan hajautus johtaa pienten tarvitsijaryhmien hoidossa välttämättömien voimavarojen jakautumiseen. Lisäksi on tärkeää, että keskitetyt palvelut voivat käsittää tulevaisuudessa myös muita kuin nykyisiä Kårkulla samkommunin palveluja. Lainsäädäntöön tarvitaan pakottavat säädökset, jotka turvaavat sekä kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyön että välttämättömät keskitetyn toiminnan tuotantoyksiköt.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

-

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei x
- ei kantaa

Rahoitusmalli ei ole itsehallintoperiaatteiden mukainen, koska rahoitusmallia ja taloutta ohjaavat mekanismit rajoittavat sote-maakunnan itsehallintoa liikaa. Sote-maakunnilla on useita tehtäviä, jotka edellyttävät riittävää rahoitusta eikä yleiskatteellinen valtion rahoitus välttämättä riitä kyllin hyvin tällaisiin tehtäviin. Ongelmallisinta on se, että asukkaat eivät voi valitsemiensa edustajien kautta vaikuttaa siihen, paljonko sote-maakunnille osoitetaan rahoitusta. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella. Perustuslakivaliokunta on aikaisemmin ilmaissut näkökantansa, jonka mukaan kuntien itsehallintoon liittyviä periaatteita tulee soveltaa myös maakuntiin, kuitenkin niiden erityispiirteet huomioon ottaen. Sote-maakuntien rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, ja niiden mahdollisuutta lainanottoon on rajoitettu. Jotta säädösluonnokset vastaisivat perustuslakivaliokunnan lausuntoa 26/2017, tulee niiden sisältää nykyistä enemmän sote-maakuntien itsehallintoa vahvistavia tunnusmerkkejä, jotka liittyvät etenkin talouteen, rahoitukseen ja lainanottoon. Sote-maakunnat tarvitsevat nopeasti käyttöönsä aidon maakuntaveron ja suoran verotusoikeuden, ja sote-maakuntien pääsy luottomarkkinoille investointien rahoittamiseksi tulee turvata.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodelta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoritua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa x

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **pelastustoimen tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei x
- ei kantaa

Pohjanmaan liiton mielestä valtion rahoitusjako ei ole hyväksyttävä. Ihmetystä herättää pelastustoimen riskitekijöiden perusteella syntyvä lopputulos, jonka mukaan Pohjanmaa saisi vain 19 e/asukas, kun puolestaan esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan rahoitus olisi 30 e/asukas ja Keski-Pohjanmaan 42 e/asukas. Merkille pantavaa on, että Pohjanmaalla on kaksi kansainvälistä lentokenttää, matkustaja- ja tavarasatamia ja suurteollisuutta. Lisäksi tulee mielestämme ottaa huomioon vilkasliikenteiset läpi maakunnan kulkevat valtatie ja saaristolosuhteet. Pohjanmaan pelastuslaitokselta saadun tiedon mukaan keskimääräiset potilaan kiireelliset kuljetusmatkat Vaasan keskussairaalaan ovat esimerkiksi Mustasaaren Raippaluodon Björköbystä kesäaikana noin 33 minuuttia ja talvikautena noin 40 minuuttia ja Maalahden Bergöstä vastaavasti kesällä noin 50 minuuttia ja talvella 55–60 minuuttia. On myös muistettava, että Pohjanmaalta on pisin matka yliopilliseen keskussairaalaan, ja pitkät potilaan kuljetusmatkat lisäävät onnettomuusriskiä. Pohjanmaan maakunnan korkeat riskitekijät edellyttävät perusvalmiutta, joka aiheuttaa kustannuksia.

Asukastiheys ei ole oikea indikaattori kuvaamaan Pohjanmaan maantieteellisesti pitkän maakunnan kustannusrakennetta. Maantiede jo itsessään vaikuttaa maakuntamme palvelurakenteeseen.

Merkille pantavaa on lisäksi se, että Pohjanmaan osalta pelastustoimen uudistus on erilainen kuin pääosin muiden tulevien sote-maakuntien tai nykyisten pelastuslaitosten kannalta. Pohjanmaan sote-maakunnan pelastustoimen vastuulle on siirtymässä Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen alueelta kolme kuntaa, jotka ovat Pietarsaari, Luoto ja Kruunupyö. Uudistuksen valmistelussa ja rahoituksessa tuleekin ottaa huomioon myös tämä aluejaon muuttumiseen liittyvä Pohjanmaan erityisyys.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin

- o ei pääosin
- o ei
- o ei kantaa x

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Rahoituslaki 3 ja 14 §: Pohjanmaan liiton mielestä lakiluonnoksen rahoitusmalli ei ole missään nimessä hyväksyttävä. Uudistuksen lähtökohtana oleva periaate, jonka mukaan sote-maakuntien toiminta rahoitetaan valtion varoin, kaventaa toimijan vastuuta rahoituksesta ja vähentää alueellista demokratiaa. Sote-maakunnat tarvitsevat nopeasti käyttöönsä aidon maakuntaveron ja suoran verotusoikeuden, ja sote-maakuntien pääsy luottomarkkinoille investointien rahoittamiseksi tulee turvata. Laki sote-maakuntien rahoituksesta ja erityisesti sen vahva painotus tarveperusteisuuteen ei ota huomioon sellaisia alueita, joissa väestö on saatu jo voimaan hyvin. Rahoituslakia tulee kehittää siten, että se vahvistaa tosiasiallista itsehallintoa ja kannustaa myös niitä maakuntia, joissa väestö voi hyvin, kehittämään edelleen hyvinvointia asukkailleen. Lainsäädännön on myös annettava sote-maakunnalle mahdollisuus vaikuttaa talouteen ja oman toimintansa organisointiin. Sote-maakunnille tulee antaa tosiasiallisesti ja käytännössä mahdollisuus alueen omiin lähtökohtiin perustuen itse päättää saamansa valtion rahoituksen käytöstä. Rahoituslain 4 §:ssä säädettyä oikeutta ei saa rajoittaa liiallisella valtion ohjauksella.

Tarvekertoimia tulee yksinkertaistaa ja niiden on oltava entistä kannustavampia. Pyydämme, että rahoituksen kohdentamisperusteita tarkistetaan: Esityksen mukaista painotusta, jossa rahoituksesta 79,705 % määräytyisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen ja vain 13,112 % asukasmäärän mukaan, on muutettava perusteellisesti. Ehdotamme, että väestörakenteen painon tulee olla 60 % rahoituksesta ja sairastuvuudelle tulee antaa vain pieni painoarvo.

Rahoituslaki 18 §: Kaksikielisyyden painoarvoksi ehdotettu 0,342 % on varsin pieni, ja kaksikielisyyden osuuden arvioinnin tulisi perustua todellisiin kuluihin ja olla huomattavasti esitettyä korkeampi. Todelliset kustannukset edellyttävät kaksikielisyyden painoarvon kaksinkertaistamista.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

-

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

-

Verolainsäädäntö

58. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

-

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

-

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

65. Turvaavatko HUSin lakisäätteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisäätteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

-

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei x
- ei kantaa

Sote-maakuntarakennelain 1 §:ssä säädettäisiin sote-maakuntien ja niiden alueena olevan maakuntajaon perusteista. Sote-maakunnan alueena olisi säännöksen mukaan maakunta. Uudistuksen voimaantulossa säädettäisiin maakuntien lisäksi kunkin maakunnan alueella olevasta sote-maakunnasta. *Voimaantulon 5 §:n mukaan ehdotettu maakuntajako perustuisi pääosin nykyisen maakuntajakolain (1159/1997) ja vuoden 2021 alusta voimaan tulevan maakunnista annetun valtioneuvoston päätöksen (978/2019) nojalla määriteltyyn aluejakoon.* Ehdotettavan maakuntajakolain mukaan maakunnan olisi muodostuttava yhtenäisestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Voimaantulon 5.1

§:ssä todettaisiin maakunnat, niiden nimet ja mistä kunnista maakuntien alueet muodostuvat. *Lakiesityksen mukaan maakunnat ehdotetaan perustettavaksi samalla alueella kuin ne ovat nykyisinkin.*

Voimaanpanolain 6 §:ssä säädettäisiin puolestaan, että uusia itsehallinnollisia alueita kutsuttaisiin sote-maakunnaksi. Voimaanpanolain 6.1 §:n mukaan sote-maakuntien aluejako perustuisi pääosin lain 5 §:n mukaiseen maakuntajakoon siten, että kunkin sote-maakunnan toimialue muodostuisi vastaavan maakunnan kuntien muodostamasta alueesta. Voimaanpanolain 6.3 §:ssä säädettäisiin siitä, että sote-maakunnan alueessa tapahtuviin muutoksiin ja sote-maakuntien yhdistämiseen sovellettaisiin maakuntarakennelakia. Säännös mahdollistaa hallituksen esityksessä ehdotettavan ratkaisun, jonka mukaan Uudenmaan alueella on neljä sote-maakuntaa.

Sote-maakuntarakennelain 1.2 §:ssä säädettäisiin sote-maakunnan muuttamisen ja sote-maakunnan alueena olevan maakunnan muuttumisen välisestä yhteydestä. Sote-maakunnan muuttamisen yhteydessä muutettaisiin myös 1 momentissa tarkoitettua maakuntajakoa sote-maakuntien muutosta vastaavasti. Säännös koskisi sekä tilannetta, jossa sote-maakuntaa muutetaan tämän lain mukaisesti että tilannetta, jossa kunta siirtyy maakunnasta toiseen. Maakuntajaon muuttamisesta päätettäisiin sote-maakunnan muutoksen kanssa samassa yhteydessä. Pykälän 3 momentissa olisi sote-maakunnan ja maakuntajaon välistä yhteyttä koskeva poikkeussäännös, jonka mukaan maakunnan alueella voisi olla enemmän kuin yksi sote-maakunta, jos se olisi tarpeen alueen väestömäärän tai muun vastaavan perustellun syyn takia (vrt. Uudenmaan ratkaisu).

Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä uudistuksen pääperiaatetta, jonka mukaan sote-alueet muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Tämä malli vahvistaa mielestämme parhaiten resurssipohjaa ja mahdollistaa eri tarpeisiin sovitettavat ja paikallislähtöiset ratkaisut mm. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi.

Pohjanmaan liiton mielestä on äärimmäisen tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus varmistaa myös jatkossa Pohjanmaan maakunnan vakaan kehityksen sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Sote-uudistus tulee nähdä osana maakuntien ja kuntien elinvoiman vahvistamista.

Olemme erittäin huolissamme siitä, mikäli sote-uudistuksen lainsäädäntö heikentää Kruunupyyn kunnan ja muiden vastaavassa tilanteessa olevien kuntien mahdollisuuksia käyttää sosiaali- ja terveystalveta joustavasti sote-maakunnan rajoista riippumatta. Tällä hetkellä Kruunupyvy kuuluu Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalveta kuntayhtymään (Soite) eikä Vaasan sairaanhoitopiiriin. Kunta kuuluu vanhastaan Pohjanmaan maakuntaan, sillä yhdistävinä tekijöinä toimivat ruotsin kieli, kulttuuri, elinkeinorakenne ja identiteetti. Pohjanmaan liitto korostaa, että on tärkeää, että Kruunupyyn kunta kuuluu Pohjanmaan sote-alueeseen ja pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti perustettavaan monialaiseen Pohjanmaan maakuntaan. Mielestämme sote-uudistus ei missään nimessä saa käytännössä johtaa automaattisesti maakuntajaon muutoksiin. Säädöksin on luotava joustavat menettelyt sen turvaamiseksi, että kukin sote-maakunta voi järjestää sote-palvelut alueensa kunnissa, myös niissä tapauksissa, joissa palvelut tuottaa toinen sote-maakunta näiden sote-maakuntien keskinäiseen sopimukseen perustuen.

Pohjanmaan liitto esittää, että sote-maakuntarakennelakia tarkistetaan siten, että sote-maakunnan muuttamisen ja sote-maakunnan alueena olevan maakunnan muuttumisen välinen yhteys poistetaan. Mielestämme sote-maakuntauudistus ei saa missään nimessä

johtaa nykyisten maakuntien aluejaon muuttumiseen vain sillä perusteella, että uusi sote-lainsäädäntö ei mahdollistaisi myös muita poikkeustapauksia kuin Uudenmaan ratkaisun. Sote-maakunnan ja maakuntajakolain mukaisen maakunnan lähtökohtana tulee olla nykyisen maakuntajakolain periaatteet, joiden mukaan alueet muodostavat paitsi toiminnallisen myös taloudellisesti ja alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kynnyksen sote-maakuntien aluejakojen muuttamiseen tulee olla erityisen korkea.

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

-

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

-

80. Onko uudistuksen muutoskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Koska terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen kehittäminen vaatii määrätietoista kansallista ja alueellista työtä, on tarpeen, että valtio varaa riittävän rahoituksen sote-maakuntien tietohallinnon ja ICT-toiminnan kehittämiseen. Jo pelkästään erilaisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien ja asianhallintajärjestelmien yhtenäistäminen ja ajantasaistaminen on suuri taloudellinen ponnistus. Pohjanmaan liiton mielestä sote-uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan pitkälti panostamalla myös digitaalisuuteen.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Tulevat sote-maakunnat, joissa ei ole kuntayhtymän tai sairaanhoitopiirin harmonisoitua talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiä, käyttävät merkittävästi resursseja näiden osaluokkien järjestämiseksi. Erilaisten kansalaisille tarjottavien digitaalisten palveluiden tulisi saada riittävä huomio ja panostus niiden onnistuneeseen läpivientiin, ja myös tätä varten on tarpeen saada valtion rahoitusta. Maakuntien syntyessä hallittavat ICT-kokonaisuudet kasvavat merkittävästi ja hallintomallin suunnitteluun ja määrittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät

investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- kyllä
- ei
- ei kantaa x

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei kantaa

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimukseen yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat *ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?*

Ei kantaa

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntaudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- palvelutarpeen arviointi
- hallinto ja johtaminen
- henkilöstösiirrot
- talous
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT

- o viestintä ja osallisuus

Muuta, mitä?

Ei kantaa

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Välfärdsområde – Hyvinvointialue

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Österbottens välfärdsområde - Pohjanmaan hyvinvointialue

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

-

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

-